

**Informacja o działalności
Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach
za okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku**

CZĘŚĆ I

OGÓLNA INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KOLEGIUM

1. Podstawa i zakres działania Kolegium.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach (zw. dalej Kolegium lub SKO) jest państwową jednostką budżetową.

Podstawę prawną działania Kolegium stanowi:

- ustawa z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. z 2018 r., poz. 570)
- oraz rozporządzenia wydane w oparciu o delegację ustawową.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości samorządu terytorialnego, właściwymi do rozpatrywania w szczególności:

- odwołań od decyzji,
- zażaleń na postanowienia,
- żądań wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji w trybie uregulowanym przez przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm., zw. dalej – k.p.a.) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm., dalej jako – Op). Kolegium orzeka również w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Obszar właściwości miejscowej Kolegium obejmuje, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz. U. z 2003 r., Nr 198, poz. 1925), powiaty: będziński, bieruńsko-lędziński, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, tarnogórski i wodzisławski oraz miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze i Żory wraz z gminami znajdującymi się na tym obszarze.

Rozstrzygając sprawy indywidualne w składach trzyosobowych, Kolegium związane jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa.

2. Obsada kadrowa Kolegium.

2.1. Kolegium składa się z 65 członków: 33 etatowych i 32 pozaetatowych.

Liczba członków etatowych posiadających wykształcenie:		
wyższe prawnicze: 31	wyższe administracyjne: 2	
Liczba członków pozaetatowych posiadających wykształcenie :		
wyższe prawnicze: 19	wyższe administracyjne: 9	wyższe inne: 4

Wśród etatowych członków Kolegium:

- dwie osoby posiadają tytuł profesora zwyczajnego,
- pięć osób posiada tytuł doktora nauk prawnych,
- jedna osoba ukończyła aplikację sędziowską,
- jedenaście osób ukończyło aplikację radcowską.

Wśród członków pozaetatowych:

- trzy osoby posiadają tytuł doktora nauk prawnych,
- jedna osoba posiada tytuł doktora nauk o polityce,
- osiem osób ukończyło aplikację radcowską,
- jedna osoba ukończyła aplikację sędziowską,
- jedna osoba ukończyła aplikację adwokacką.

W okresie sprawozdawczym w obsadzie personalnej Kolegium nastąpiły następujące zmiany:

1. W roku 2020 kontynuowana była procedura rozstrzygnięcia konkursu na etatowego i pozaetatowych członków kolegium celem uzupełnienia składów po odwołaniu członków etatowych w związku z odejściem na emeryturę oraz skończonych kadencjach członków pozaetatowych w roku 2019. W dniu 17 stycznia 2020 roku Zgromadzenie Ogólne Członków Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach podjęło uchwały pozytywnie opiniujące, kandydaturę na stanowisko etatowego członka kolegium oraz kandydatury na stanowiska pozaetatowych członków kolegium.

2. Z dniem 16 marca 2020 roku Prezes Rady Ministrów powołał na stanowisko etatowego członka kolegium Panią Weronikę Szafrańską.

3. Z dniem 16 marca 2020 roku Prezes Rady Ministrów powołał na sześcioletnią kadencję na stanowiska pozaetatowych członków kolegium:

- Panią Iwonę Andruszkiewicz,
- Panią Irenę Chlebik,
- Pana Tomasza Gwoźdź,
- Panią Annę Gwizdał-Świętoń,
- Pana Krzysztofa Kulkę,
- Panią Agnieszkę Kaczmarczyk-Dudę,
- Pana Marka Kubistę,
- Panią Aleksandrę Makaruchę,
- Pana Krzysztofa Nowaka,
- Pana Rafała Niteckiego,
- Panią Agnieszkę Rafałko-Madoń,

- Panią Agnieszkę Woźniak,
- Pana Piotra Zielińskiego.

4. Z dniem 9 czerwca 2020 roku Prezes Rady Ministrów na prośbę zainteresowanej w związku z jej odejściem na emeryturę odwołał Panią Marię Kremską ze stanowiska etatowego członka Kolegium.

5. Z dniem 1 października 2020 roku Prezes Rady Ministrów na prośbę Pani Aleksandry Obarskiej odwołał ją w związku z jej odejściem na emeryturę ze stanowiska etatowego członka Kolegium.

6. Z dniem 1 października 2010 roku na prośbę Pana Piotra Strzępka Prezes Rady Ministrów dokonał zmiany charakteru członkostwa z członka etatowego na członka pozaetatowego w związku z jego odejściem na emeryturę.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Kolegium liczyło 33 członków etatowych i 32 członków pozaetatowych.

7. Członkowie Kolegium publikowali w okresie sprawozdawczym prace naukowe, monografie, rozprawy, artykuły naukowe, referaty na konferencje naukowe, m.in.:

- 1) prof. dr hab. L. Zacharko, J. Blicharz „*Wzorce i zasady działania współczesnej administracji publicznej*” tytuł rozdziału: „Europejska sieć ds. Administracji Publicznej – wyzwania dla administracji” rok wydania 2020,
- 2) prof. dr hab. L. Zacharko „*Verus amicus rara avis est*” – studia poświęcone pamięci Wojciecha Organiściaka tytuł rozdziału: „*Wybrane aspekty funkcjonowania służby cywilnej we Francji – krótki rys historyczny*”, rok wydania 2020,
- 3) Prof. dr hab. L. Zacharko, J. Blicharz „*Prawne aspekty działalności organizacji pozarządowych (organizacji pożytku publicznego)*” rok wydania 2020,
- 4) Prof. dr hab. L. Zacharko „*Władztwo w przestrzeni administracji publicznej*” tytuł rozdziału: „*Samoopodatkowanie jako szczególna forma władztwa finansowego gminy*” rok wydania 2020,
- 5) Prof. dr hab. Zacharko tytuł artykułu „*Administracja publiczna zarządzana nowocześnie-kilka refleksji*” – Czasopismo Prawo seria CCCXXXI-I/2020, Acta Universitatis Wratislaviensis,
- 6) G. Łaszczycza, *Wyłączenie członka organu kolegiального w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, 2020, zeszyt 3
- 7) G. Łaszczycza, *Ewolucja regulacji prawnej pojęcia strony postępowania administracyjnego* [w:] *Verus amicus rara avis est : studia poświęcone pamięci Wojciecha Organiściaka*. - Katowice 2020, s. 448-455,
- 8) D. Gregorczyk „*O rozstrzygnięciu wątpliwości faktycznych na korzyść strony w art. 81a k.p.a.*” Acta Universitatis Wratislaviensis, Przegląd Prawa Administracyjnego tom 122 rok wydania 2020, str.313 – 328,
- 9) „*Gwarancje praw jednostki w postępowaniu administracyjnym i sądowno administracyjnym*” pod red. E. Wójcickiej, Częstochowa 2020 rok, D. Gregorczyk tytuł rozdziału „*Szybkość a gwarancje procesowe w modelu postępowania uproszczonego w k.p.a.*”

2.2. Biuro Kolegium składa się z 27 etatów:

Kierownik Biura	1 etat
Główny Księgowy	1 etat
Pozostali pracownicy biura	25 etatów

Wyższe wykształcenie posiada 17 osób zatrudnionych w Biurze Kolegium.

3. Lokal i wyposażenie Kolegium.

Siedziba Kolegium mieści się w budynku przy ul. Dąbrowskiego 23 w Katowicach. Budynek ten jest własnością Województwa Śląskiego, a Kolegium zajmuje piętro budynku oraz jedno pomieszczenie piwniczne o łącznej powierzchni 1140,91 m². W osobnych pomieszczeniach znajdują się serwerownie, w których są zainstalowane serwery obsługujące wewnętrzną sieć komputerową, urządzenia zabezpieczające oraz centrala telefoniczna. Stanowiska pracy wyposażone są w sprzęt komputerowy, drukarki, a niektóre również w skanery do skanowania dokumentów w celu ich archiwizacji. W wydzielonych pomieszczeniach znajdują się ogólnodostępne kserokopiarki. Pozaetatowi członkowie Kolegium korzystają z pomieszczenia biurowego, w którym są urządzone stanowiska pracy z komputerami oraz kserokopiarką.

W grudniu 2020 r. Marszałek Województwa Śląskiego wypowiedział Kolegium umowę użyczenia pomieszczeń i poinformował o konieczności opuszczenia zajmowanej przez nie siedziby do dnia 1 czerwca 2021 r. W związku z tą sytuacją grożącą Kolegium uniemożliwieniem wykonywania jego ustawowych funkcji poinformowano o działaniach samorządu wojewódzkiego Wojewodę Śląskiego, który jak wynika z art. 14 ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych - zapewnia kolegium możliwość korzystania z niezbędnych lokali, za odpłatnością nieprzekraczającą kosztów ponoszonych faktycznie na ich utrzymanie (obecnie trwają we współpracy z Wojewodą Śląskim działania zmierzające do wydłużenia terminu opuszczenia przez Kolegium zajmowanych pomieszczeń i równoległe pozyskania nowej siedziby z zasobów Skarbu Państwa).

W 2020 roku zakupiono sprzęt biurowy w postaci komputerów, monitorów, drukarek i skanerów oraz serwerów archiwizujących. Zakupiony sprzęt zastąpił wyeksploatowany i przestarzały, nie spełniający obecnie stosowanych i wymaganych standardów pod względem oprogramowania (niekompatybilność urządzeń peryferyjnych z systemem Windows 10) oraz parametrów technicznych, szczególnie jeśli chodzi o korzystanie z platformy ePUAP w zakresie stosowania podpisów elektronicznych. W 2020 r. zakupiono również meble biurowe, głównie szafy na dokumenty oraz ergonomiczne fotele dla pracowników.

Z końcem 2020 r. zakończona została współpraca z dostawcą (będącym równocześnie podmiotem zapewniającym wsparcie techniczne) oprogramowania kancelaryjnego „R-ka sprawa”. Od początku 2021 r. podjęto działania mające na celu opracowanie i wdrożenie nowego oprogramowania zapewniającego wsparcie czynności kancelaryjnych i obsługę działalności orzeczniczej SKO z wykorzystaniem również obsługi korespondencji za pośrednictwem platformy ePUAP.

CZEŚĆ II

1. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w roku objętym informacją **13210**

W tym spraw :

1.1. pozostałych w ewidencji z okresu poprzedniego¹ **1217**

(łącznie sprawy administracyjne i sprawy z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych)

1.2. wpływ w roku objętym informacją **11993**

2. Rodzaje spraw, które wpłynęły w roku objętym informacją ²

2.1. Liczba spraw administracyjnych – ogółem **10737**

Lp.	Określenie rodzaju spraw	Liczba spraw
1.	objęte proceduralnie przepisami Ordynacji podatkowej	2377
2.	działalność gospodarcza	19
3.	planowanie i zagospodarowanie terenu	408
4.	pomoc społeczna , świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna, oświata (stypendia, pomoc materialna itd.), dodatki mieszkaniowe, sprawy socjalne	4883
5.	gospodarka nieruchomościami (bez opłat za wieczyste użytkowanie), przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, prawo geodezyjne i kartograficzne	322
6.	ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt, odpady i utrzymanie porządku i czystości w gminach	1186
7.	prawo wodne	50
8.	rolnictwo, leśnictwo, rybactwo śródlądowe, łowiectwo	12
9.	handel, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych	20
10.	prawo o ruchu drogowym, drogi publiczne, transport drogowy	958
11.	prawo górnicze i geologiczne	5
12.	egzekucja administracyjna	124
13.	inne, pozostałe, w tym skargi i wnioski rozpatrywane w trybie Działu VIII k.p.a.	373

2.2. Sprawy podlegające rozpatrzeniu w trybie ustawy z dnia 30.08.2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm. - dalej jako P.p.s.a.)³ **1034**

2.3. Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste: **222**

2.4. Liczba postanowień sygnalizacyjnych: **0**

CZĘŚĆ III

ZAŁATWIENIE SPRAW ADMINISTRACYJNYCH

1. Liczba spraw załatwionych ogółem w roku objętym informacją

LP.	Określenie rodzaju rozstrzygnięć	Liczba spraw
1.	Akty wydane przez SKO jako organ II instancji ⁴ W tym Akty wydane przez SKO w trybie 127 § 3 k.p.a. oraz jako organ II instancji zgodnie z art. 221 Op	7164 32
2.	Akty wydane przez SKO jako organ I instancji - sposób rozstrzygnięcia ⁵	996
3.	Postanowienia wydane przez SKO w wyniku rozpatrzenia zażaleń i ponagleń na bezczynność organu I instancji W tym uznające zażalenia i ponaglenia za uzasadnione	329 78
4.	Akty wydane przez SKO po rozpatrzeniu w trybie ustawy z dn. 30.08.02 P.p.s.a.) W tym sprzeciwy	1107 17
5.	Pozostałe ⁶	2330

1.1. Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia spraw przez SKO jako organ II instancji

LP.	Określenie rodzaju rozstrzygnięcia	Liczba spraw
1.	Decyzje / postanowienia utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt 1 Op)	2750
2.	Decyzje / postanowienia uchylające decyzje organu I instancji i orzekające co do istoty sprawy oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie (art. 138 § 1 pkt 2 K.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt. 2 Op)	1720
3.	Decyzje / postanowienia uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art. 138 § 2 K.p.a., art. 233 § 2 Op)	1928
4.	Decyzje / postanowienia umarzające postępowanie odwoławcze (art. 138 § 1 pkt 3 K.p.a. oraz art. 233 § 1 pkt 3 Op)	44
5.	Pozostałe	722

1.2 Szczegółowe omówienie sposobu załatwienia spraw przez SKO jako organ I instancji

LP.	Określenie rodzaju rozstrzygnięcia	Liczba spraw
1.	<i>Postanowienia o wznowieniu postępowania i wyznaczeniu organu właściwego do jego przeprowadzenia (art. 150 § 2 K.p.a. oraz art. 244 §2 Op)</i>	0
2.	<i>Decyzje / postanowienia o odmowie wznowienia postępowania (art. 149 § 3 K.p.a. oraz art. 242 §3 Op)</i>	3
3.	<i>Decyzje / postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji (art. 61a k.p.a. oraz art. 165a Op, art. 140 § 1</i>	14
4.	<i>Decyzje / postanowienia stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art. 156 § 158 k.p.a. oraz art. 247 §251 Op)</i>	417
5.	<i>Decyzje / postanowienia o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji (art. 158 § 1 k.p.a. oraz art. 248 §3 Op)</i>	26
6.	<i>Decyzje / postanowienia odmawiające uchylecia decyzji po wznowieniu postępowania (art. 151 k.p.a. oraz art. 245 Op)</i>	7
7.	<i>Decyzje uchylające i rozstrzygające o istocie sprawy oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa wydane po wznowieniu postępowania (art. 151 k.p.a. oraz art. 245 Op)</i>	6
8.	<i>Decyzje / postanowienia umarzające postępowanie prowadzone w I instancji przez SKO (art. 105§1 k.p.a. oraz art. 208 OpP)</i>	30
9.	<i>Pozostałe</i>	493

2. Liczba spraw administracyjnych pozostałych do załatwienia przez SKO w roku objętym informacją.¹⁷

1017

CZEŚĆ IV

Załatwienie spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych

LP.	Określenie rodzaju rozstrzygnięcia	Liczba spraw
1.	<i>Liczba spraw z zakresu opłat za użytkowanie wieczyste załatwionych w roku objętym informacją ogółem W tym ugody</i>	158 0
2.	<i>Odpowiedź na skargę do WSA</i>	2
3.	<i>Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń SKO</i>	67
4.	<i>Liczba spraw pozostałych do załatwienia przez SKO</i>	40

CZEŚĆ V

SKARGI DO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

SPRAWY PROWADZONE PRZEZ SKO W TRYBIE USTAWY z DNIA 30.08.02 r. P.p.s.a.)

1.	Liczba spraw w roku objętym informacją ogółem w tym :	1107
1.1	<i>Liczba skarg na decyzję i postanowienia SKO skierowanych do WSA w roku objętym informacją , ogółem Wskaźnik zaskarżalności⁸</i>	932 13%
1.2	<i>Liczba skarg na bezczynność SKO skierowana do WSA</i>	2
1.3	<i>Liczba skarg uwzględniona przez SKO we własnym zakresie w trybie art. 54 § 3 P.p.s.a.</i>	21
1.4	<i>Liczba skarg kasacyjnych na orzeczenia WSA (w tym zażaleń na postanowienia skierowane przez SKO do NSA</i>	96
1.5	<i>Liczba innych spraw prowadzonych przez SKO w trybie określonym przepisami P.p.s.a. do WSA⁹</i>	39
1.6	<i>Sprzeciwy</i>	17

**SKARGI NA AKTY I CZYNNOŚCI KOLEGIUM ROZPATRZONE PRZEZ WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY
PRAWOMOCNYMI ORZECZENIAMI W ROKU OBJĘTYM INFORMACJĄ:**

Liczba orzeczeń WSA w roku objętym informacją ogółem - 1037

w tym:

L.p.	Rodzaj rozstrzygnięcia	Liczba spraw
1.	Skargi na decyzje i postanowienia rozpoznane przez Sąd w tym:	1036
	uwzględnienie skargi	
2.	Skargi na bezczynność Kolegium rozpoznane przez Sąd w tym:	1
	uznające skargi za uzasadnione	

1. dotyczy spraw, które wpłynęły do Kolegium w latach poprzedzających okres objęty informacją, ale nie zostały załatwione przez Kolegium.
2. patrz pkt 1 ppkt 1.2.
3. dotyczy spraw, które wpłynęły do Kolegium w roku objętym informacją, a do których zastosowanie mają przepisy P.p.s.a. tj. m.in. skargi, skargi kasacyjne, zażalenia i inne, wykonywane w trybie tej ustawy – patrz m.in. przyp.11;
4. decyzje (postanowienia) kończące postępowanie odwoławcze (zażaleniowe) prowadzone przed Kolegium jako organem II instancji (w tym art. 134 k.p.a.) oraz inne wydane w tym postępowaniu np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 k.p.a. lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op ;
5. decyzje (postanowienia) wydane przez Kolegium jako organ I instancji np. w postępowaniu dot. stwierdzenia nieważności (art. 156 § 1 k.p.a. oraz art. 247 § 3 Op) lub wznowienia postępowania (art. 145 § 1 k.p.a. oraz art. 240 § 1 Op), postanowienia wydane w trybie art. 65 § 1, art. 66 § 1 i 3 k.p.a., art. 169 § 4 Op oraz inne wydane w tych postępowaniach np. zawieszenie postępowania – art. 97 § 1 i 98 k.p.a. lub art. 201 § 1 i art. 204 § 1 Op;
6. np. Postanowienie o odmowie przyznania kosztów art. 264 § 1 i § 2, Postanowienie w sprawie odmowy przeprowadzenia dowodu art. 123 w zw. z art. 78 § 1
7. dot. spraw, które nie zostały załatwione przez Kolegium w roku objętym informacją;
8. liczba skarg skierowanych do sądu w stosunku do ogólnej liczby podjętych przez kolegium w roku objętym informacją rozstrzygnięć podlegających zaskarżeniu;
9. obejmuje inne sprawy prowadzone przez Kolegium w trybie przepisów P.p.s.a., np. wniosek o przywrócenie terminu do WSA.

CZEŚĆ VI ANALIZA ORZECZNICTWA

1. Z problematyki szeroko rozumianego zabezpieczenia społecznego (w szczególności pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy materialnej dla uczniów, dodatków mieszkaniowych i świadczeń wychowawczych) rozpatrywane są sprawy z zakresu:

I. Świadczeń rodzinnych – z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.

1. zasiłek rodzinny,
2. dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
3. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
4. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
5. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
6. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
7. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
8. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
9. zasiłek pielęgnacyjny,
10. specjalny zasiłek opiekuńczy,
11. świadczenie pielęgnacyjne,
12. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
13. świadczenie rodzicielskie,
14. zasiłek dla opiekuna,
15. świadczenia nienależnie pobrane,
16. umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
17. odroczenie terminu płatności kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
18. rozłożenie na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń,

II. Świadczenia Dobry Start - z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r.

III. Świadczeń wychowawczych (500 +) z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. w tym: świadczenia nienależnie pobrane, umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń, odroczenie terminu płatności kwoty nienależnie pobranych świadczeń, rozłożenie na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń.

IV. Spraw związanych z funduszem alimentacyjnym z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. w tym sprawy o:

19. świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
20. świadczenia nienależnie pobrane przez osobę uprawnioną,
21. umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń przez osobę uprawnioną,
22. odroczenie terminu płatności kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
23. rozłożenie na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
24. uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego przez dłużnika,
25. umorzenie, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności należności dłużnika alimentacyjnego.

V. Stypendiów z ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. w tym:

26. szkolnych,
27. dla szczególnie uzdolnionych,
28. zasiłków szkolnych,
29. wstrzymania stypendium szkolnego

- VI. Dodatków mieszkaniowego i dodatku energetycznego, wstrzymania wypłaty dodatków z ustawy o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.
- VII. Karty Dużej Rodziny z ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
- VIII. Turnusu rehabilitacyjnego z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.
- IX. Pomocy społecznej z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2002 r., w tym sprawy:
30. udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
 31. zasiłki okresowe,
 32. zasiłki celowe,
 33. zasiłki specjalne celowe,
 34. zasiłki celowe zwrotne,
 35. pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie,
 36. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
 37. zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
 38. zasiłki celowe na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 39. składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
 40. usługi opiekuńcze,
 41. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 42. miejsca w mieszkaniach chronionych,
 43. dożywianie,
 44. kierowanie do domu pomocy społecznej,
 45. ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej,
 46. umieszczenie w domu pomocy społecznej,
 47. zwolnienie z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej,
 48. zwrot wydatków zastępczo poniesionych przez gminę za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej,
 49. zasiłki stałe,
 50. prawo do świadczeń opieki zdrowotnej określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 51. pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
 52. skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy,
 53. opłata za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych,
 54. zwrot wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej,
 55. świadczenia nienależnie pobrane,
 56. odstąpienie od żądania zwrotu należności,
 57. umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń,

58. odroczenie terminu płatności kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
59. rozłożenie na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
60. gradobicie,
61. susza.
- X. Piecza zastępcza z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., w tym sprawy o:
 62. świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej,
 63. dodatek wychowawczy (500 +),
 64. dodatek na dziecko niepełnosprawne,
 65. dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
 66. świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 67. świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki,
 68. środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
 69. opłata rodziców z tytułu wydatków na utrzymanie dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 70. opłata rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 71. nienależnie pobrane świadczenia pieniężne,
 72. zwrot nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych,
 73. umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych,
 74. odroczenie terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń,
 75. rozłożenie na raty nienależnie pobranych świadczeń,
 76. pomoc dla osób usamodzielnianych na kontynuowanie nauki,
 77. pomoc dla osób usamodzielnianych na usamodzielnienie,
 78. pomoc dla osób usamodzielnianych na zagospodarowanie,
 79. umorzenie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 80. odroczenia terminu płatności opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 81. rozłożenie na raty opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
 82. odstępowanie od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
- XI. Rozstrzygnięcie sporów o właściwość.
- XII. Rozpatrywanie ponagleń na niezłatwienie sprawy w terminie.
- XIII. Wniosek organu odwoławczego do sądu rejonowego o ustanowienie kuratora dla osoby nieobecnej.
- XIV. Skarga do sądu.
- XV. Skarga kasacyjna.
- XVI. Rozpatrywanie wniosków o zwrot kosztów dla pełnomocnika strony.
- XVII. Wyznaczenie organu właściwego do rozpatrzenia sprawy.
- XVIII. Przekazanie sprawy do organu właściwego.
- XIX. Wynagrodzenie dla kuratora ustanowionego na wniosek organu odwoławczego.
- XX. Zwrot podania do strony.
- XXI. Uchybienie terminu do wniesienia odwołania.
- XXII. Odmowa przywrócenia uchybionego terminu.
- XXIII. Zawieszenie postępowania odwoławczego.
- XXIV. Nieważność (z urzędu lub na wniosek strony).
- XXV. Odmowa stwierdzenia nieważności.
- XXVI. Wstrzymanie wykonania decyzji w związku z postępowaniem nieważnościowym.

XXVII. Wznowienie postępowania.

XXVIII. Odmowa wznowienie postępowania.

XXIX. Wstrzymanie wykonania decyzji w związku z postępowaniem wznowieniowym.

W ramach spraw rozpatrywanych z szeroko rozumianego zabezpieczenia społecznego należy wskazać na następujące problemy orzecznicze:

Brak możliwości odliczania w ustawie o dodatkach mieszkaniowych zasiłku pogrzebowego od dochodu osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy. Uzupełnienie w tym zakresie art. 3 ust. 3 ww. ustawy wydaje się zasadne, gdyż wliczanie otrzymywanego zasiłku pogrzebowego do dochodu wnioskodawcy przeczy poczuciu sprawiedliwości społecznej.

W jednoznacznej ocenie organów I instancji przyznany dodatek mieszkaniowy osobom odbywającym długoletnią karę pozbawienia wolności, jest przeznaczony na utrzymanie pustostanu. Należałoby dostosować przepisy ustawy o dodatkach mieszkaniowych do rozwiązań przyjętych w ustawie o pomocy społecznej, gdzie świadczeń udziela się wyłącznie osobom odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Natomiast samotne osoby, skazane na karę pozbawienia wolności (w tym często wieloletnie) mogłyby uchronić się przed bezdomnością po opuszczeniu zakładu karnego, poprzez wynajęcie swojego mieszkania innej osobie na czas odbywania kary pozbawienia wolności.

Rozbieżność organów I instancji w ustalaniu daty początkowej udzielania pomocy pieniężnej przyznawanej na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej. Artykuł 87 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na przyznanie pomocy „od dnia faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka”. Natomiast z art. 579 k.p.c. wynika, iż postanowienia w sprawach o ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej /które są podstawą do wydania postanowienia o ustanowieniu rodziny zastępczej/ stają się skuteczne i wykonalne po uprawomocnieniu się. W tej sytuacji dochodzi do nierównego traktowania rodzin zastępczych – gdyż jednym rodzinom organy administracji przyznają pomoc od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej /umieszczanego w ramach zarządzeń opiekuńczych nawet przed wydaniem orzeczenia przez sąd opiekuńczy/ a inne rodziny zastępcze otrzymują pomoc na utrzymanie dziecka dopiero od prawomocności orzeczenia o ograniczeniu lub pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej.

Problemy orzecznicze pojawiają się również na gruncie obowiązującego od dnia 4.10.2019 r. przepisu art. 61 ust. 2d do 2 f oraz ust. 3 (Dz. U. 2020 r. poz. 1876 tj.) ustawy o pomocy społecznej, który doprecyzowuje zasady ustalania odpłatności, przede wszystkim w odniesieniu do członków rodziny osoby umieszczonej w DPS. Chodzi tu przede wszystkim wyrażoną w art. 61 ust. 2f ustawy zasadę, że wysokość opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, o której mowa w ust. 2e, ustala się proporcjonalnie do liczby osób obowiązanych do jej wnoszenia.

Rodzi się zatem pytanie, czy owa zasada proporcjonalności dotyczy tylko osób w danej kolejności zobowiązanych do jej uiszczania (art. 61 ustawy), czy też wszystkich osób zobowiązanych do uiszczania opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej niezależnie od kolejności (tzn. czy ustalając opłatę należy ustalić ją proporcjonalnie w odniesieniu zarówno do małżonka, wstępnych i wszystkich zstępnych, którzy byliby zobowiązani do uiszczenia tej opłaty, czy też należy wziąć pod uwagę jedynie określony krąg osób np. wstępnych).

Ponadto na uwagę zasługuje przepis art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, który w swym pierwotnym brzmieniu zakładał, że decyzje lub umowy ustalające opłatę osób, o których mowa

w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, wydane lub zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia w nich określonego, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ten został zmieniony ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 skutkiem czego decyzje lub umowy ustalające opłatę za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, wydane lub zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia w nich określonego, jednak nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2021 r. Powyższe oznacza wzrost w najbliższym okresie spraw dotyczących odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Występują znaczne trudnienia, przy ustaleniu przez organy I instancji, sytuacji osoby bezdomnej, która po uzyskaniu świadczeń zdrowotnych np. po pobycie w szpitalu nie jest zainteresowana udziałem w postępowaniu dotyczącym prawa do świadczeń zdrowotnych ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Powoduje to również trudności w ustaleniu organu właściwego dla wydania decyzji dotyczącej przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych, gdyż często osoba bezdomna po opuszczeniu szpitala „rozmywa się”.

Wątpliwości organów administracji budzi kwestia ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego matce dziecka, która po utracie zatrudnienia nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego z ZUS.

Organy I instancji odmawiają przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego opiekunom osób, których niepełnosprawność powstała w wieku dorosłym (art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych). Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21.10.2014 r. sygn. akt 38/13, art. 17 ust. 1 b, w zakresie jakim różnicuje prawo do świadczeń jest niezgodny z art. 32 Konstytucji, jednakże w tezach wyroku stwierdza się, iż nie oznacza to uchylenia art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, jak również nie prowadzi to do wykreowania „prawa do żądania świadczenia dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych” jeżeli niepełnosprawność podopiecznych nie powstała w okresie dzieciństwa. Jednakże w tezach licznych wyroków wydanych przez sądy administracyjne stwierdza się, iż obecnie ugruntowała się linia orzecznicza, według której po wejściu w życie tego wyroku nie można odmówić przyznania przedmiotowego świadczenia ze względu na moment powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki, a opieszałość ustawodawcy w tym zakresie nie może utrudniać przyznania prawa do tego świadczenia.

Zgodnie z art. 27 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku zbiegu uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4.04.2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną. Jednakże zgodnie z art. 17 ust. 5 pkt. 1 lit. b wskazanej ustawy świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna. Biorąc pod uwagę uzasadnienie powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, organy I instancji nie przyznają prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z brzmieniem art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, a osoby ubiegające się o te świadczenie składają warunkowy wniosek o uchylenie prawa np. do zasiłku dla opiekuna pod warunkiem przyznania wcześniej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (które to prawo przyznaje organ odwoławczy biorąc pod uwagę orzecznictwo sądowo-administracyjne). Jednakże organ odwoławczy nie jest uprawniony do wydania decyzji uchylającej decyzję przyznającą wnioskodawcy prawo do zasiłku dla opiekuna bądź innego świadczenia.

W orzecznictwie administracyjnym wskazuje się na nieprawidłowe ograniczenie przez organy administracji przepisu art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy o świadczeniach rodzinnych do wykładni literalnej i pomijanie wykładni celowościowej, co zdaniem Sądu doprowadza w konsekwencji do pozbawienia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osoby, która opiekuje się osobami niepełnosprawnymi i są uprawnione do emerytury. Orzecznictwo w tym zakresie nie jest jednolite. W jednych wyrokach wskazuje się, że należy przyznać to świadczenie w części odpowiadającej różnicy między wysokością świadczenia pielęgnacyjnego, a wysokością otrzymywanej emerytury (a takiej możliwości nie przewidują obowiązujące przepisy prawa), natomiast inne wyroki sądu wskazują na możliwość złożenia przez stronę wniosku o zawieszenie prawa do emerytury i uzależniają przyznania świadczenia pielęgnacyjnego od przedstawienia stosownej decyzji o wstrzymaniu wypłaty emerytury.

Wątpliwości budzi przepis art. 5 ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych czy w przypadku gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie np. zakładzie karnym, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się jedynie osoby umieszczonej w tym zakładzie czy również jego dochodu z którego często utrzymuje się cała rodzina np. emerytury.

Wątpliwości organów administracji budzi fakt jak ustalać wysokość podatku należnego członka rodziny o który (zgodnie z art. 3 pkt. 1 ustawy) należy pomniejszyć dochód członka rodziny w sytuacji gdy małżonkowie rozliczyli się wspólnie przed urzędem skarbowym, a tylko jedno z nich utraciło dochód. Organy stosują wówczas zasadę proporcjonalności (podatku do dochodu) a z orzecznictwa sądów administracyjnych wynika, że należy pomniejszyć dochód o kwotę całego podatku należnego wykazanego przez małżonków w rozliczeniu, co jest działaniem korzystnym dla rodziny.

Ponadto wątpliwości organów administracji budzi fakt czy przyznać prawo do zasiłku pielęgnacyjnego w sytuacji, gdy osoba ma przyznane prawo do dodatku pielęgnacyjnego z ZUS, ale to prawo zostało zawieszona (art.16 ust.6 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że z dniem śmierci dłużnika alimentacyjnego dziecko traci status osoby uprawnionej do pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego począwszy od dnia następującego po dacie śmierci dłużnika alimentacyjnego. Obowiązek alimentacyjny wygasa niezależnie od wiedzy osoby pobierającej świadczenie o śmierci dłużnika alimentacyjnego. Tym samym w przypadku osoby uprawnionej która nie miała wiedzy, że dłużnik alimentacyjny zmarł mamy do czynienia ze świadczeniami nienależnie pobranymi (art. 2 pkt. 7 lit. a ustawy o pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów), tj. wypłaconymi mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie wypłaty świadczenia w całości lub w części. Okoliczność ta budzi duże zastrzeżenia natury społecznej w przypadku osób uprawnionych które nie miały żadnej wiedzy o dłużniku alimentacyjnym, a ten brak wiedzy wynika z całkowitego zerwania więzi z jego biologicznym dzieckiem, a często również i innymi członkami rodziny.

2. Z zakresu szeroko rozumianego prawa ochrony środowiska rozpatrywane są następujące rodzaje spraw:

- 1) decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację planowanego przedsięwzięcia;
- 2) sprawy z zakresu stosowania środków finansowych za naruszanie przepisów prawa ochrony środowiska w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska;
- 3) sprawy z zakresu ochrony przed hałasem (decyzje o ustaleniu dopuszczalnego poziomu hałasu);

- 4) decyzje dotyczące nałożenia obowiązku ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia; przywrócenia środowiska do stanu właściwego;
- 5) decyzje zobowiązujące do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego;
- 6) sprawy z zakresu projektowania i wykonywania prac geologicznych;
- 7) decyzje dotyczące usuwania odpadów (decyzje nakazujące usunięcie odpadów);
- 8) decyzje dotyczące uzyskania zezwolenia na gospodarowanie odpadów, m.in. na zbieranie odpadów, na przetwarzanie odpadów; cofnięcie uzyskanych zezwoleń; zabezpieczenie wysokości umożliwiającej pokrycie kosztów wykonania zastępczego;
- 9) sprawy z zakresu gospodarki leśnej, w tym plany urządzania lasów,
- 10) decyzje w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów;
- 11) sprawy związane z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej;
- 12) sprawy z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków;
- 13) sprawy z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach, w szczególności związane z nałożeniem obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej;
- 14) sprawy dotyczące uzyskania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części;
- 15) sprawy dotyczące sprawozdawczości związanej z prowadzeniem działalności w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach;
- 16) sprawy z zakresu administracyjnych kar pieniężnych nakładanych na podmioty prowadzące działalność z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach; w tym związane z niewypełnianiem obowiązku sprawozdawczego;
- 17) sprawy związane z nakazaniem właścicielowi gruntu, który spowodował zmiany stanu wody na gruncie, które szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom;
- 18) sprawy dotyczące opłat za usługi wodne;
- 19) sprawy z zakresu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w szczególności dotyczące nakładania grzywien w celu przymuszenia;
- 20) sprawy związane z uzyskaniem zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów;
- 21) sprawy związane z nałożeniem administracyjnych kar pieniężnych za: usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia; usunięcie drzewa lub krzewu bez zgody posiadacza nieruchomości; zniszczenie drzewa lub krzewu; uszkodzenie drzewa spowodowane wykonywaniem prac w obrębie korony drzewa; usunięcie drzewa pomimo sprzeciwu organu, o którym mowa w art. 83f ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, i bez zezwolenia, o którym mowa w art. 83f ust. 16 tej ustawy; usunięcie drzewa bez dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 83f ust. 4 ww. ustawy, lub przed upływem terminu, o którym mowa w art. 83f ust. 8.
- 22) sprawy związane z wyłączeniem organów administracji publicznej.

Specyfiką orzekania w sprawach z zakresu szeroko rozumianego prawa ochrony środowiska jest duża liczba aktów prawnych, w oparciu, o które wydaje się decyzje administracyjne, a także skomplikowany charakter tych spraw oraz częste zmiany legislacyjne, mające wpływ na kształt orzeczeń w tych sprawach.

Sprawy administracyjne z szeroko rozumianego zakresu prawa ochrony środowiska reguluje kilkanaście ustaw, kilkadziesiąt rozporządzeń wykonawczych oraz szereg aktów prawa miejscowego stanowionych przez organy jednostek samorządu terytorialnego i uchwał tych organów oraz innych aktów. Należy podkreślić, że składy orzekające z zakresu prawa ochrony

środowiska i ustaw wchodzących w system prawa ochrony środowiska orzekają w ponad 90 rodzajach indywidualnych spraw administracyjnych.

Na obowiązujące w zakresie ochrony środowiska przepisy prawne olbrzymi wpływ mają nieustannie ewoluujące akty prawne Unii Europejskiej, które wymuszają transpozycję przepisów unijnych do prawa wewnętrznego, a wielokrotnie oddziałują bezpośrednio na stosowanie prawa krajowego. Z tego też względu przepisy prawa polskiego w tym zakresie podlegają częstym zmianom. Bogate i zróżnicowane jest także orzecznictwo sądów administracyjnych w zakresie ochrony środowiska, cechuje je jednak brak jednolitości, co ma bezpośredni wpływ na stopień skomplikowania w podejmowanych przez kolegium orzeczeniach.

Charakterystyczne ponadto dla pracy w zespole orzekającym w sprawach z zakresu ochrony środowiska jest także orzekanie na podstawie delegacji z ustawy - Prawo ochrony środowiska w oparciu o przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska (jest to znaczna liczba rozpatrywanych spraw) i kar pieniężnych związanych z gospodarowaniem odpadami, oraz rozpoznawanie środków zaskarżenia w oparciu o ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Trzeba bowiem pamiętać o stale zwiększającym się sięganiu przez organy pierwszej instancji po instrumenty egzekwowania obowiązków wynikających z korzystania ze środowiska. W związku z tym nie obserwuje się zmniejszenia sięgania po instrumenty wynikające z ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W roku 2020 - podobnie jak w latach poprzednich - sprawami dużej wagi były sprawy z zakresu ochrony środowiska dotyczące wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację planowanego przedsięwzięcia. Sprawy te charakteryzują się nadzwyczaj skomplikowanym stanem prawnym, niejednokrotnie zawiłym stanem faktycznym oraz koniecznością zwrócenia uwagi na występujące współdziałanie organów administracji publicznej w procesie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz udział społeczeństwa w postępowaniu o ich wydanie. Na stopień skomplikowania tych spraw nadal wpływa występowanie dużej liczby stron w postępowaniu, a także w wielu przypadkach udział na prawach strony licznych organizacji społecznych, zwłaszcza o profilu ekologicznym. W toku postępowania pojawiają się też problemy związane z następstwem prawnym podmiotów korzystających ze środowiska i wprowadzających w nim zmiany oraz innych stron uczestniczących w takim postępowaniu, dlatego też niejednokrotnie ustalenia wymagało, czy podmioty odwołujące się posiadały status strony w postępowaniu o wydanie takiej decyzji. Charakterystyczny bowiem dla tych spraw jest duży oddźwięk w społecznościach lokalnych oraz znaczna aktywność organizacji ekologicznych, która to tendencja utrzymuje się od wielu lat. Ponadto podkreślić należy kilkukrotne nowelizacje wspomnianej ustawy również w roku 2019 i w zależności od zamieszczonych w ustawach nowelizujących przepisów przejściowych stosowanie różnych stanów prawnych w danej sprawie. Należy także zwrócić uwagę na istotne zmiany w linii orzeczniczej sądów administracyjnych, co może powodować trudności interpretacyjne w kontekście stale zmieniającego się stanu prawnego.

Sprawami szczególnie skomplikowanymi są sprawy z zakresu prawa wodnego, w tym w szczególności sprawy dotyczące zmiany stosunków wodnych (z uwagi na skomplikowany stan faktyczny) jak również zmianą dokonaną w zakresie systemu prawa wodnego, tj. wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. nowej ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Liczba spraw z tego zakresu pozostaje na poziomie z lat ubiegłych.

W 2020 roku na tym samym poziomie co we wcześniejszym okresie sprawozdawczym pozostała liczba spraw z zakresu stosowania środków finansowych za naruszanie przepisów prawa ochrony środowiska w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska. W 2019 roku

zwiększeniu uległa liczba spraw regulowanych ustawą o odpadach, w szczególności w przedmiocie zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie gospodarowania odpadami, w szczególności zezwoleń na przetwarzanie odpadów, zezwoleń na ich zbieranie i transport. Związane jest to z nowelizacją ustawy o odpadach, która w zasadniczy sposób zmieniła regulacje związane z procedurą uzyskiwania zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów (zwłaszcza w zakresie ochrony przeciwpożarowej), cofania tych zezwoleń, a także - co do zbierania odpadów - w zakresie właściwości organów. W tym zakresie odnotowano również zwiększoną ilość spraw dotyczącą postępowań wпадkowych w procesie uzyskania ww. zezwoleń, tj. opiniowania planowanej działalności.

Na podobnym jak w ubiegłym roku poziomie utrzymuje się liczba postępowań dotyczących nakazu usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, które charakteryzują się zazwyczaj skomplikowanym stanem faktycznym.

Zwiększeniu uległa liczba spraw z zakresu ustawy o ochronie przyrody, w szczególności w zakresie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości, a także kar pieniężnych z tytułu usuwania bez zezwolenia drzew i krzewów z terenu nieruchomości lub w związku z innymi deliktami przewidzianymi ustawą. Problemy orzecznicze związane są nadal w 2020 roku z zawiłą niejednokrotnie redakcją przepisów przejściowych. Powoduje to dodatkowe utrudnienia w stosowaniu i tak skomplikowanego stanu prawnego. Znalazły swoje miejsce ponadto w praktyce orzeczniczej kolegium odwołania od decyzji zawierających sprzeciw organu pierwszej instancji wobec zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa. Jest to nowy typ sprawy administracyjnej z zakresu regulacji dotyczących zasad usuwania drzew z terenów nieruchomości.

Zwiększeniu w porównaniu do 2019 r. uległa również liczba spraw z zakresu zgłoszeń instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.).

W zakresie wniosków o wyłączenie organów pierwszej instancji od prowadzenia postępowań na gruncie ustawy o ochronie przyrody, zwłaszcza w zakresie udzielania zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenów nieruchomości, należy wskazać, że zmniejszyła się w odniesieniu lat ubiegłych roku liczba tych wniosków. Jest to nadal związane ze zmianami dokonanymi w ustawie o ochronie przyrody, spowodowanymi między innymi pochodzącymi z 2016 r. nowelami w zakresie właściwości organów. Trzeba jednak podkreślić, że obecnie postępowania w sprawie wyznaczenia organu zastępczego cechuje - w związku z dokonanymi zmianami przepisów prawnych - znaczny stopień skomplikowania.

Dla zespołu orzekającego w sprawach z zakresu ochrony środowiska istotny jest również duży stopień ryzyka związany z wysokimi kwotami, w wysokości np. kilku lub kilkunastu milionów złotych, które są przedmiotem orzekania (dotyczy kar administracyjnych, opłat za korzystanie ze środowiska).

3. Z problematyki podatków i opłat lokalnych rozpatrywane są sprawy z zakresu:

W zespole podatków i opłat lokalnych szczególnie trudne i wymagające zwiększonego nakładu czasu na załatwienie, były w 2020 r. sprawy związane z ogłoszeniem na terenie kraju stanu epidemii i wprowadzeniem w związku z tym szeregu regulacji prawnych wspomagających podatników oraz przedsiębiorców w związku z rozprzestrzenianiem się Covid-19 i wprowadzeniem na terenie kraju czasowych ograniczeń w przemieszczaniu się oraz prowadzeniu działalności gospodarczej. Nieprecyzyjne przepisy w szczególności art. 15 zzz i art. 15 zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych

z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych /tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 – zwana dalej: „u.s.cov.”/, powodowały szereg trudności interpretacyjnych związanych z ich zastosowaniem do postępowań podatkowych. W okresie od 31 marca 2020 r. do 16 maja 2020 r. obowiązywał art. 15zrz ust. 1 pkt 3 tej ustawy, zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów, w tym terminów przedawnienia ulegał zawieszeniu. Nieprecyzyjność ustawodawcy była powodem rozstrzygnięcia wątpliwości związanych z odpowiedzią na pytanie, czy pojęcie „przewidzianych w przepisach prawa administracyjnego terminów przedawnienia” jakim posługiwał się art. 15zrz ust. 1 pkt 3 u.s.cov. obejmował swoim zakresem znaczenia również terminy przedawnienia zobowiązań podatkowych uregulowane w art. 70 Ordynacji podatkowej. Po drugie od jakiego momentu należy liczyć okres zawieszenia terminów.

Duże trudności w terminowym zakończeniu spraw wynikały także z wprowadzenia w tarczy antykryzysowej 2.0 - przepisu art. 98 ust. 1 (Dz.U. z 2020 r. poz. 695 ze zm.), zgodnie z którym nieodebrane pisma podlegające doręczeniu za potwierdzeniem odbioru, których termin odbioru określony w awizo przypadają w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie mogły zostać uznane za doręczone w czasie obowiązywania tychże stanów oraz przed upływem 14 dni od dnia ich zniesienia. Dopiero zmiana przepisu z dniem 20 sierpnia 2020 r. poprzez dodanie w art. 98 ust. 2 pkt 4 organów administracji publicznej, do których nie miał zastosowania powyższy przepis znacznie przyspieszyło załatwianie spraw podatkowych.

Pojawiły się nowa grupa spraw związanych z wprowadzeniem przez Rady Gmin za część roku podatkowego 2020 oraz za wybrane miesiące pierwszego półrocza 2020 r. zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 oraz przedłużenia terminów płatności rat podatku, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu, na okres nie dłuższy niż do 30 września 2020 r.

Grupą spraw powodującą szczególną trudność orzeczniczą w roku 2020 były sprawy dotyczące odwołań od decyzji określających do zwrotu dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, jak również pobrane w nadmiernej wysokości w latach 2015 do 2020 wraz z odsetkami. Duża część tych spraw wpływała do Kolegium w ostatnich miesiącach przed upływem terminu przedawnienia, co powodowało konieczność ich rozpatrzenia w pierwszej kolejności z pominięciem kolejności wpływu innych spraw. W szczególności dotyczyło to dotacji oświatowych, rozpatrywaniu których nie sprzyjały liczne zmiany do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, przy niejednokrotnym braku przepisów przejściowych i niejednorodności orzecznictwa sądów administracyjnych w tym zakresie. Przy czym ze względu na zmianę przepisów dotyczących finansowania zadań oświatowych, różny stan prawny i faktyczny, skomplikowanie zagadnienia i bardzo obszerny materiał dowodowy (kilka do kilkunastu segregatorów akt dla każdej sprawy) wymagały one szczególnej wnikliwości. Wiele wątpliwości związanych z rozstrzygnięciem tego typu spraw związanych jest z kwalifikowaniem wydatków, które określone zostały w ustawie w bardzo ogólny sposób, poprzez wskazanie, że przeznaczone są wyłącznie na dofinansowanie realizacji zadań placówek wychowania przedszkolnego, szkół lub placówek w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej.

Kolejną grupą spraw powodującą dużą czasochłonność w ich rozpoznawaniu, były sprawy z zakresu postępowania egzekucyjnego, dotyczące opłat za parkowanie pojazdów w miejskich

strefach parkowania w sytuacji, gdy opłata była uiszczana, jednakże w zaniżonej wysokości bądź po terminie wynikającym z przyjętego na terenie danej gminy regulaminu parkowania. Decyzje organów egzekucyjnych uznające za bezzasadne zarzuty dotyczące nieistnienia obowiązku zapłaty w tym zakresie z reguły dotyczyły parkowania pojazdów w okresie kilku lat (od kilkunastu do kilkudziesięciu zdarzeń). W związku z tym bardzo częsta niekompletność akt, jak również konieczność porównania czasu parkowania z dołączonymi do akt administracyjnych biletami parkingowymi, terminami w jakich wnoszone były w tym zakresie opłaty przez Zobowiązanych oraz ich wysokość powodowały, że sprawy wymagały szczególnej drobiazgowości i dokładności w ich wyliczeniu, co wpływało na opóźnienia w rozpoznawaniu tych spraw.

W dalszym ciągu wiele spraw rozpoznawanych w zespołach orzeczniczych podatków i opłat lokalnych dotyczyło kwestii oprocentowania nadpłat przysługujących podatnikom. Kwestia ta w dalszym ciągu nie jest jednolicie prezentowana w orzecznictwie administracyjnym. Jeden z poglądów zakłada, że w decyzji o stwierdzeniu nadpłaty podatku (bądź w oddzielnej decyzji) należy określić wysokość oprocentowania nadpłaty (tak m.in. w wyroku WSA w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2012 r. sygn. akt I SA/Gd 341/12, WSA w Bydgoszczy z dnia 23 maja 2012 r. sygn. akt I SA/Bd 250/12 oraz z dnia 26 stycznia 2010 r. sygn. akt I SA/Bd 923/09). Pogląd przeciwny zakłada, że dokonanie wypłaty należnego podatnikowi oprocentowania od stwierdzonej nadpłaty należy uznać za czynność materialno-techniczną, która nie wymaga wydania decyzji administracyjnej (tak m.in. w wyroku WSA w Warszawie z dnia 19 marca 2015 r. sygn. akt III SA/WA 2651/14, WSA w Krakowie z dnia 8 marca 2013 r. sygn. akt I SA/Kr 40/13, NSA w Warszawie z dnia 6 stycznia 2010 r. II FSK 1221/08). W orzecznictwie sądów administracyjnych trudno zatem wskazać pogląd dominujący. Część orzeczeń przyjmuje, że skoro obowiązek wypłaty odsetek od stwierdzonej nadpłaty wynika wprost z obowiązujących przepisów prawa, to sama ich wypłata jest czynnością materialno-techniczną.

Kolejną grupą spraw powodującą szczególne trudności orzecznicze były sprawy z zakresu stosowania art. 6ka ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w brzmieniu obowiązującym w roku 2020 (tj. Dz. U. z 2020 r. poz.1439 ze zm.), zgodnie z którym w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot odbierający odpady komunalne przyjmuje je jako niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i powiadamia o tym wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz właściciela nieruchomości. W takiej sytuacji wójt, burmistrz lub prezydent miasta na podstawie powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie określa w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc lub miesiące, w których nie dopełniono obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, stosując wysokość stawki opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 6k ust. 3 powołanej ustawy. Intencją ustawodawcy było objęcie obowiązkiem segregowania odpadów komunalnych wszystkich właścicieli nieruchomości. W rozpoznawanych sprawach istotą problemu było to, czy w sytuacji dokonywania segregacji odpadów, jednorazowe wrzucenie do pojemnika na odpady zmieszane butelki PET lub kartonu, świadczy o niedopełnieniu przez właściciela obowiązku selektywnego zbierania odpadów. Wątpliwości organu odwoławczego dotyczyły również sposobu dokumentowania nieprawidłowości, mając na uwadze zasadę zaufania do organów podatkowych wyrażoną w art. 121 Ordynacji podatkowej oraz zasadę prawdy obiektywnej (art. 122) i zasadę czynnego udziału stron w każdym stadium postępowania (art. 123).

4. Z problematyki dotyczącej użytkowania wieczystego rozpatrywane są sprawy z zakresu:

1. Aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego
2. Aktualizacji stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego

W tym zakresie Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach wydaje:

- orzeczenia oddalające wnioski o ustalenie użytkownika wieczystego,
- orzeczenia ustalające nową opłatę z tytułu użytkowania wieczystego,
- orzeczenia ustalające stawkę procentową opłaty rocznej
- Postanowienia zatwierdzające ugodę pomiędzy użytkownikiem wieczystym a właścicielem gruntu

Aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych regulowana jest przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami i wynika ze zmiany wartości nieruchomości gruntowej oraz zmiany stawki procentowej tej opłaty.

Z aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego do tut. Kolegium w 2020 roku wpłynęło 227 spraw co stanowi blisko 30% mniejszy wpływ w roku 2019 [710 spraw]. Powyższe spowodowane jest przede wszystkim wejściem w życie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o **przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów**. W konsekwencji z aktualizacji opłat rocznych zostały wyłączone nieruchomości przeznaczone na cele mieszkaniowe.

Problemy orzecznicze wynikają przede wszystkim z:

- z prawidłowości dokonanych ustaleń stanu faktycznego i ich kompletności przez organy I instancji w poszczególnych sprawach,
- z braków, którymi były obciążone wnioski inicjujące postępowania przed Kolegium – nie usunięte w toku postępowania przed I instancją,
- wpływem skomplikowanych stanów wynikających ze stosunków cywilnych na tok postępowania administracyjnego,
- brakiem korelacji pojęciowej wynikających z regulacji przepisów prawa miejscowego z pojęciami ustawowymi,
- nietypowość i skomplikowana problematyka stanów faktycznych wynikających z poszczególnych spraw wynikających z nawarstwienia problemów w czasie,
- rozbieżności interpretacyjne judykatury.
- zmiany przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz wejście w życie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

Trudności związane z rozpatrywaniem wniosków w sprawie aktualizacji opłaty wynikają bardzo często z niezrozumienia procedury tego postępowania, które tylko w niewielkim zakresie dopuszcza stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego. Wnioski użytkowników wieczystych (czyli tzw. odwołania od wypowiedzeń dotychczasowych opłat rocznych) składane są za pośrednictwem organu wypowiadającego i w bardzo wielu przypadkach wymagają uzupełnienia. Kolegium w konsekwencji musi wzywać skarżących do uzupełnienia wniosku.

Dodatkowe trudności w orzekaniu wynikają ze zmiany przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

Czynności związane z uzupełnianiem wniosków oraz uzyskanie stanowisk rzeczoznawców majątkowych i oczekiwanie na oceny operatów szacunkowych dokonywane przez komisje przy

stowarzyszeniach rzeczoznawców majątkowych oraz wyznaczanie i przeprowadzanie rozpraw administracyjnych znacznie wpływają na wydłużenie terminów załatwienia spraw.

Końcówka roku to tradycyjnie okres nasilenia się wypowiedzeń dotychczasowych opłat rocznych, które muszą być doręczone do 31 grudnia, roku poprzedzającego ich obowiązywanie. Tym samym następuje kumulacja wpływu spraw w pierwszej połowie 2020 r.

5. Z problematyki zagospodarowania przestrzennego rozpatrywane są sprawy z zakresu:

Akty wydawane przez zespół do spraw zagospodarowania przestrzennego:

- decyzje w przedmiocie ustalenia warunków zabudowy,
- decyzje w przedmiocie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- decyzje w sprawie zmiany sposobu zagospodarowania terenu,
- decyzje o naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (renty planistycznej),
- decyzje o naliczeniu opłaty adiacenckiej spowodowanej budową urządzenia infrastruktury technicznej lub drogi,
- decyzje o naliczeniu opłaty adiacenckiej spowodowanej podziałem nieruchomości,
- decyzje o naliczeniu opłaty adiacenckiej spowodowanej scaleniem i podziałem nieruchomości,
- decyzje o lokalizacji nowego lub przebudowie istniejącego zjazdu z drogi publicznej,
- decyzje w sprawie zgody na zbliżenie obiektu budowlanego do zewnętrznej krawędzi jezdni,
- postanowienia o uzgodnieniu warunków zabudowy z zarządcą drogi publicznej,
- postanowienia o uzgodnieniu warunków zabudowy z organem właściwym w sprawach ochrony gruntów rolnych lub leśnych,
- postanowienia o samodzielności lokali,
- postanowienia w sprawach zgodności inwestycji z planem miejscowym,
- wyznaczenia organów,

Prowadząc postępowania w ww. sprawach zespół napotkał następujące problemy orzecznicze:

1) Wątpliwości dotyczące stosowania przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami w zakresie opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości:

- brak jasnych regulacji nie pozwala na wskazanie zakresu badania operatu szacunkowego przez organy prowadzące postępowanie. Niewątpliwie operat szacunkowy jako dowód w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego winien podlegać ocenie. Jednocześnie operat szacunkowy zawiera informacje specjalistyczne. Część orzecznictwa skłania się ku tezie, że operat szacunkowy stanowi opinię biegłego, która podlega ocenie nie tylko pod względem formalnym, ale również materialnym (np. wyrok NSA w sprawie I OSK 525/12). Jednocześnie prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym wprowadzie organ administracyjny nie powinien wkraczać w merytoryczną zasadność opinii rzeczoznawcy majątkowego, ponieważ nie dysponuje wiadomościami specjalnymi, które posiada jedynie biegły, jednak powinien dokonać oceny operatu pod względem formalnym, tzn. zbadać, czy został on wykonany i sporządzony przez uprawnioną osobę, czy zawiera wymagane przepisami elementy, czy nie zawiera niejasności, pomyłek, braków, które powinny być uzupełnione, aby dokument ten miał wartość dowodową. w tym zakresie organ ma więc prawo zbadać, czy przedłożona mu opinia jest zupełna, logiczna i wiarygodna (np. wyrok WSA we Wrocławiu sygn. akt II SA/Wr 732/12).

2) Wątpliwości związane z przepisami ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- obecnie w ramach postępowania w przedmiocie ustalenia warunków zabudowy, organ prowadzący postępowanie ma obowiązek rozważenia czy inwestycja nie wymaga wydania

decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie bowiem z art. 71 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 ze zm.) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Szczególnie skomplikowane są sprawy dotyczące budowy stacji bazowych telefonii komórkowej, bowiem w zależności od przyjętych założeń interpretacyjnych możliwe jest ustalenie konieczności wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pojawia się w przypadku, gdy planowana inwestycja została wymieniona w katalogu zawartym w § 2 i § 3 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. nr 213, poz. 1397). Są to przykładowo instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, w których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla pojedynczej anteny wynosi nie mniej niż 15 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 5 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny. Interpretacja powyższego przepisu musi uwzględniać definicję legalną pojęcia „miejsca dostępne dla ludności” zawartą w art. 124 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r, poz. 25, nr 150, ze zm.). Zgodnie z tym przepisem są to wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego. Mając na uwadze treść ww. przepisu Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 31 maja 2010 r. sygn. akt II OSK 719/09 (LEX nr 597806), wyjaśnił, że przez miejsca dostępne dla ludności należy rozumieć nie tylko miejsca, w których wzniesiono już legalnie budynki, ale również te miejsca, w których budynki mogą być wznoszone zgodnie z wymogami prawa. Interpretacja powyższa zdecydowania zawęża ilość spraw tego typu, w których decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest potrzebna. Jest to problem niemożliwy do rozstrzygnięcia w oparciu o treść przepisów. Co więcej, dochodzi w tego typu sprawach do sytuacji, w której organ prowadzący postępowanie w sprawie lokalizacji inwestycji celu publicznego rozstrzyga de facto o konieczności uzyskania dla danej inwestycji decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o ustaleniu warunków zabudowy wydaje się po uzgodnieniu z organami wymienionymi w tym przepisie. Literalne brzmienie tego przepisu może prowadzić do wniosku, że organ, który ma uzgodnić decyzję winien jest otrzymać jej projekt od organu prowadzącego postępowanie. Jednocześnie jednak zgodnie z art. 53 ust. 5 ww. ustawy Uzgodnień, o których mowa w ust. 4 tejże ustawy, dokonuje się w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego. Jak wynika z treści art 106 § 1 K.p.a. jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ (wyrażenia opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie), decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ. Brzmienie tego przepisu wskazuje na konieczność uzyskania uzgodnienia przed sporządzeniem projektu decyzji. Prowadzi to do sytuacji, w której organ prowadzący postępowanie w sprawie ustalenia warunków zabudowy do części organów przesyła wraz z prośbą o uzgodnienie wniosek inwestora, a do innych organów przesyła projekt decyzji. Taka dychotomia w stosowaniu ww. przepisów wynika z użycia w art. 53 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zwrotu „decyzje wydanie się po uzgodnieniu”. Prowadzi to do absurdalnych sytuacji, w których organ prowadzący

postępowania główne sporządza np. projekt decyzji o ustaleniu warunków zabudowy zostawiając wolne miejsce na warunki nałożone przez organ uzgadniający. Jednakże organ uzgadniający odmawia uzgodnienia, przez co organ prowadzący postępowania główne ma obowiązek sporządzić nowy projekt decyzji, tym razem o odmowie ustalenia warunków zabudowy. Działanie takie jest niezrozumiałe dla stron postępowania, a co więcej prowadzi do zbędnego przeciągania postępowania. Pojawia się też praktyka, polegająca na dwukrotnym opiniowaniu tego samego projektu. Za pierwszym razem organ uzgadniający opiniuje projekt decyzji z „pustym miejscem” w którym mają być zawarte warunki przez niego nałożone, po czym przesyła organowi prowadzącemu postępowania główne wskazówki co do treści decyzji. Następnie opiniuje pełną treść decyzji, tj. zawierającą także warunki przez niego nałożone. Taką praktykę, która jak widać jest skomplikowana nawet w przypadku konieczności dokonania uzgodnienia z jednym organem staje się niezmiernie uciążliwa w przypadku konieczności uzgadniania z wieloma organami. Zauważyć też należy, że wątpliwości interpretacyjne pogłębia niestabilne orzecznictwo. Najbardziej skrajne stanowisko zaprezentowano w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 sierpnia 2008 r. sygn. akt IV SA/Wa 888/08 w którym stwierdzono, że „nie ma więc wątpliwości co do tego, że organ prowadzący postępowanie główne przesyła do uzgodnienia zarówno projekt decyzji ustalający warunki zabudowy jak i projekt odmawiający ustalenia warunków zabudowy”. Jak zatem wynika z powyższego nieprecyzyjność zapisu w art. 53 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prowadzi do kuriozalnych interpretacji i jest przyczyną chaosu w orzecznictwie. Na marginesie wskazać należy, że ten sam sąd w wyroku wydanym rok wcześniej stwierdził, że „projekt decyzji odmawiającej ustalenia warunków zabudowy nie powinien być przesyłany do uzgodnienia (patrz: wyrok WSA w Warszawie z dnia 5 czerwca 2007 r. sygn. akt IV SA/Wa 810/07). Rozwiązaniem tego problemu było jednoznaczne wskazanie w art. 53 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, że projekt decyzji może zostać sporządzony dopiero po dokonaniu uzgodnień z innymi organami. Dzięki temu postępowanie w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego lub ustalenia warunków zabudowy znacznie się uprości, przez co działania organów staną się bardziej zrozumiałe dla stron postępowania. Istotnym jest także to, że taka zmiana przepisu wpłynie na skrócenie czasu trwania postępowania.

- zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o ustaleniu warunków zabudowy wydaje się po uzgodnieniu z organami wymienionymi w tym przepisie. Kolejnym problemem związanym z ww. przepisem jest pozycja organów prowadzących postępowanie uzgodnieniowe w sytuacji, gdy jest zarządcą lub właścicielem nieruchomości graniczącej z teren inwestycji. Taka sytuacja w szczególności dotyczy zarządców dróg publicznych. Ów organ można również uznawać za stronę w rozumieniu art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego, co oznacza, że mógłby wnosić np. odwołania od decyzji, która uprzednio uzgodnił.

3) Wątpliwości interpretacyjne pojawiające się przy stosowaniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali

Zgodnie z art. 2 ust. 2 tejże ustawy samodzielny lokalem mieszkalnym, w rozumieniu ustawy, jest wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Przepis ten stosuje się odpowiednio również do samodzielnych lokali wykorzystywanych zgodnie z przeznaczeniem na cele inne niż mieszkalne. Spełnienie wymagań, o których mowa w w/w przepisie stwierdza starosta w formie zaświadczenia (art. 2 ust. 3 w/w ustawy). Problemy stwarza pojęcie „trwałej ściany”,

które nie jest zdefiniowane. Przy jednoczesnym wykluczeniu możliwości uwzględniania w przypadku przedmiotowych zaświadczeń przepisów prawa budowlanego pojawia się problem czy trwałość ściany należy rozpatrywać mając na uwadze materiałem, z którego ścianę wykonano, jej grubość, jej solidność, czy też możliwość szybkiego demontażu lub przestawienia owej ściany. Z przepisu powyższego nie wynika kto może występować o takie zaświadczenie. Orzecznictwo przyjmuje, że uprawnienie to posiada właściciel lokalu. Spory pojawiają się w momencie wystąpienia o wydanie zaświadczenia przez najemcę lokalu lub wspólnotę mieszkaniową. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie sądów administracyjnych można znaleźć rozbieżne stanowiska w tej materii.

6. Z problematyki dotyczącej nieruchomości rozpatrywane są sprawy z zakresu:

1. udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego dróg publicznych,
2. wymierzania kar za zajęcie bez zezwolenia zarządcy drogi pasa drogowego dróg publicznych,
3. nakładania obowiązku przywrócenia pasa drogowego dróg publicznych do stanu poprzedniego,
4. udzielania zezwoleń na lokalizowanie w pasie drogowym dróg publicznych obiektów budowlanych lub urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam,
5. wydawania zaświadczeń w przedmiocie prowadzonych postępowań dotyczących nieruchomości,
6. podziałów nieruchomości,
7. rozgraniczeń nieruchomości,
8. przekształceń w prawo własności prawa użytkowania wieczystego gruntu,
9. sprostowania błędów pisarskich, rachunkowych oraz innych oczywistych omyłek w aktach własności ziemi wydawanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. 1971.27.250),
10. stwierdzania na podstawie art. 200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami nabycia, z mocy prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz własności budynków, innych urządzeń i lokali przez państwowe i komunalne osoby prawne oraz Bank Gospodarki Żywnościowej, które posiadały w dniu 5 grudnia 1990 r. grunty w zarządzie,
11. stwierdzenia nabycie prawa do użytkowania nieruchomości zajmowanej przez rodzinny ogród działkowy na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych,
12. ustalenia dodatkowej opłaty rocznej z tytułu niezagospodarowania w terminie nieruchomości pozostających w użytkowaniu wieczystym,
13. wydawania na podstawie ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1716) postanowień ws. zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności oraz decyzji ustalających wysokość lub okres wnoszenia rocznej opłaty przekształceniowej,
14. Wydawanie decyzji ws. przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz.U.2019.1314 tj. z dnia 2019.07.1)
15. ustanawiania trwałego zarządu w trybie art. 43 i n. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,

16. przyznania własności w trybie art. 118 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
17. przeniesienia własności działki i ustanowienie służebności w trybie art. 6 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym,
18. stwierdzenia nabycia własności przez Skarb Państwa w trybie ustawy przepisy wprowadzające ustawę o krajowym rejestrze sądowym.

Najważniejsze problemy jakie napotkano w działalności orzeczniczej są związane z wejściem w życie w 2018 r. ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1716 ze zm.). Ustawodawca część kwestii budzących wątpliwości interpretacyjne uregulował w nowelizacji ww. ustawy dokonanej w grudniu 2018 r., w lutym 2019 r. oraz obszerniejszej nowelizacji dokonanej na mocy ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz niektórych innych ustaw. W tej nowelizacji dokonano m.in. od rozszerzenia katalogu gruntów, które podlegają przekształceniu. Skutkowało to koniecznością weryfikacji wydanych postanowień w których wcześniej odmówiono wydania zaświadczeń w przedmiocie przekształcenia prawa. Kwestię sporną stanowi sposób ustalania wysokości opłaty przekształceniowej, udzielania bonifikat oraz terminów wnoszenia opłaty. Trudności w orzekaniu powodowały brak wykształconej praktyki orzeczniczej w organach administracji oraz brak orzecznictwa sądowo administracyjnego w związku ze stosunkowo krótkim okresem stosowania tej ustawy. Kwestią nadal wywołującą problemy orzecznicze są zagadnienia związane z wydawaniem na podstawie przepisów art. 39 ustawy o drogach publicznych przez zarządców dróg zezwoleń na lokalizację urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej (w tym punktów ładowania stanowiących część infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego, oraz urządzeń związanych z ich eksploatacją), a także do innych czynności związanych z eksploatacją tej infrastruktury i tych urządzeń, jeżeli warunki techniczne i wymogi bezpieczeństwa na to pozwalają. Decyzje odmowne od których wnoszone są do SKO odwołania w swym uzasadnieniu podnoszą brak wykazania przez wnioskodawców takich zezwoleń - szczególnie uzasadnionego przypadku uzasadniającego lokalizowanie w pasie drogowym takich urządzeń względnie powoływanie się w przypadkach odmowy udzielania takich zezwoleń na podstawy pozaprawne. We wrześniu 2019 r. nastąpiła zmiana rozporządzenia ministra transportu i gospodarki morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, w którym to rozporządzeniu nadano następujące nowe brzmienie § 140 ust. 8” *Infrastruktura podziemna nie może być sytuowana pod istniejącą i docelową jezdnią drogi. W przypadku braku miejsca w pasie drogowym poza jezdnią dopuszcza się usytuowanie infrastruktury podziemnej pod jezdnią drogi klasy L i D na terenie zabudowy, pod warunkiem zlokalizowania zwieńczeń studni w osiach pasów ruchu.*” Nowelizacja ta skutkować winna zniwelowaniem wątpliwości interpretacyjnych występujących na gruncie poprzedniego stanu prawnego a związanych z zasadami sytuowania nowej infrastruktury podziemnej pod jezdnią istniejącą i docelową i związanych z użyciem na gruncie poprzedniej regulacji wieloznacznie rozumianego zwrotu "nie powinno" użyty w § 140 ust. 8 tego rozporządzenia skutkującego rozbieżnościami w zakresie rozstrzygnięcia kwestii lokalizowania urządzeń w pasie drogowym w sytuacji gdy znajdują się w nim już wcześniej umieszczone inne urządzenia. Kwestią problematyczną są sprawy wydawania negatywnych dla wnioskodawców postanowień opiniujących wstępne projekty podziałów na podstawie 93 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, gdzie podstawą odmowy wydania postanowienia opiniującego wstępny

projekt podziału jest brak dostępu wydzielanych działek do drogi publicznej. Tymczasem zapewnienie dostępu do drogi publicznej wg. kryteriów określonych w art. 93 ust. 3 u.g.n. samo w sobie nie podlega co do zasady ocenie na etapie wstępnego projektu podziału (...) Badanie przesłanek z art. 93 ust. 3 u.g.n. następuje dopiero na podstawie mapy podziałowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i karto-graficznego i podlega ocenie w ramach decyzji o zatwierdzeniu podziału względnie jego odmowie – tak w uzasadnieniu wyroku z 15 stycznia 2010 r. (I SA/Wa 1676/09). Zatem w ramach postanowienia podejmowanego w trybie art. 93 ust. 4 i 5 u.g.n. nie rozstrzyga się o niedopuszczalności podziału z uwagi na brak dostępu do drogi publicznej. Kwestia dostępu do drogi publicznej stanowi bowiem przedmiot decyzji podejmowanej z uwzględnieniem art. 93 ust. 3 i art. 99 u.g.n. Przedmiot postanowienia opiniującego wstępny projekt podziału nieruchomości nie obejmuje zatem problematyki dostępu nieruchomości powstających z podziału do drogi publicznej. Rzeczą organu opiniującego wstępny projekt podziału jest w szczególności weryfikacja czy wniosek w sprawie zaopiniowania zawiera przedstawioną w formie graficznej w kolorze czerwonym lub w formie opisowej propozycję zapewnienia dostępu projektowanych do wydzielenia działek gruntu do drogi publicznej. Jest to bowiem jeden z elementów wniosku. Brak tego elementu jest brakiem formalnym. Na etapie postępowania dotyczącego zaopiniowania wstępnego projektu podziału nie dochodzi ani do przesądzenia o posiadaniu dostępu do drogi publicznej ani też przeciwnie o braku takiego dostępu. Jeśli chodzi natomiast o kwestie nakładania na podstawie art. 40 ust. 12 ustawy o drogach publicznych kar za zajęcie pasa drogowego problematyka orzecznicza dotyczy głównie nieprawidłowo ustalonego stanu faktycznego przez organ I instancji w zakresie dotyczącym przesłanek nałożenia na dany podmiot kary za zajęcie pasa drogowego – a przez to w wypadku ponownego rozpatrywania przez SKO pojawiają się trudności dowodowe związane z ustaleniem stanu faktycznego z uwagi na zakończenie jego zajęcia przez sprawcę. Kolegium jako organ odwoławczy rozstrzygający sprawę po raz drugi prowadzi postępowanie, gdy dany pas drogowy nie jest już zajęty.

7. Z problematyki komunikacji, zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, działalności gospodarczej rozpatrywane są sprawy z zakresu:

1. nadzoru nad wykonywaniem uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych (w szczególności cofnięcia uprawnień do prowadzenia pojazdów, skierowania kierowców na badania lekarskie, psychologiczne, kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii, kontrolne sprawdzenie kwalifikacji),
2. dokumentów dotyczących prowadzenia pojazdów mechanicznych (w szczególności zatrzymania prawa jazdy, wydania i wymiany dokumentu),
3. unieważnienia egzaminów na prawo jazdy,
4. skreślenia instruktora prawa jazdy z ewidencji instruktorów,
5. kosztów związanych z usuwaniem pojazdów z drogi publicznej w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w zakresie nakładania na byłych właścicieli pojazdów obowiązku zapłaty kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu powstałych od momentu wydania dyspozycji jego usunięcia do zakończenia postępowania,
6. wynagrodzenia za dozór i przechowywanie pojazdu usuniętego z drogi publicznej w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym,

7. ulg w spłacie zobowiązań publicznoprawnych dotyczących kosztów związanych z usuwaniem pojazdów z drogi publicznej w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym
8. egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym dotyczących rozpatrywanych spraw
9. rejestracji pojazdów,
10. administracyjnych kar pieniężnych z tytułu niezawiadomienia w terminie starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu, niezarejestrowania w terminie pojazdu sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
11. administracyjnych kar pieniężnych z tytułu niezwrócenia w terminie blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych;
12. sprawy licencji i zezwoleń na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób, w tym nakładania kar administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym,
13. wygaszenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
14. cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
15. nadzoru nad agencjami zatrudnienia na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
16. zezwoleń na prowadzenie poradni psychologiczno-pedagogicznej,
17. zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych,

Spośród ww. spraw do szczególnie trudnych i wymagających zwiększonego czasu na ich załatwienie z uwagi na skomplikowany stan faktyczny i prawny sprawy oraz wątpliwości orzecznicze wynikające z rozbieżnego orzecznictwa sądowno-administracyjnego zaliczyć należy: sprawy kosztów związanych z usuwaniem pojazdów z drogi publicznej w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym; sprawy dotyczące wykreślenia agencji zatrudnienia z rejestru agencji zatrudnienia w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Pracy; sprawy dotyczące unieważnienia egzaminów na prawo jazdy; sprawy dotyczące uzgodnienia zezwoleń na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób z udziałem podmiotów na prawach strony; sprawy dotyczące cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Z dniem 1 stycznia 2020r. poprzez dodanie do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110 ze zm.) - przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2019.1579.) – przepisu art. 140 mb, powstała nowa kategoria spraw rozstrzyganych przez Kolegium dotyczących nakładania administracyjnych kar pieniężnych z tytułu niezawiadomienia w terminie starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu oraz niezarejestrowania w terminie pojazdu sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej. W ww. kategorii, począwszy od miesiąca kwietnia 2020r., zanotowano od razu znaczny wpływ spraw. Pojawiły się także po raz pierwszy sprawy dotyczące nakładania kar z tytułu niezwrócenia w terminie blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, nakładane na podstawie art. 80y ust. 1 w związku z art. 140ma ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 110 z późn. zm.).

Poza pojawieniem się znacznej od razu liczby spraw dotyczących nakładania administracyjnych kar pieniężnych z tytułu niezawiadomienia w terminie starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu oraz niezarejestrowania w terminie pojazdu sprowadzonego z terytorium państwa

członkowskiego Unii Europejskiej, zwiększyła się liczba spraw związanych z ograniczaniem ważnych bezterminowo uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych.

8. Z zakresu informacji publicznej:

Tak jak w ubiegłym roku, działalność orzecznicza Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach w sprawach związanych z problematyką dostępu do informacji publicznej, przebiegała dwutorowo. Z jednej strony Kolegium Odwoławcze pełniło rolę organu wyższego stopnia, rozpatrując odwołania od decyzji organów gmin, powiatów i województwa samorządowego. Z drugiej strony, Kolegium było podmiotem (organem) do którego, jako dysponenta informacji występowano z wnioskami o udostępnienie informacji publicznej. Przy rozpatrywaniu odwołań od decyzji organów niższej instancji, zauważalną tendencją było zaskarżane decyzji dotyczących odmowy uwzględnienia żądań udostępnienia informacji publicznych - kwalifikowanych przez organy (dysponentów informacji) - jako informacji przetworzona lub uznawanych za informacje zawierające w swej treści tajemnice przedsiębiorców lub dane związane z prywatnością osób fizycznych. Zważywszy krótki termin wyznaczony do rozpatrzenia odwołania (14 dni), w połączeniu wielokrotnie z potrzebą analizy przez organ odwoławczy treści obszernej dokumentów chronionych przez organ pierwszej instancji (dokumentacja finansowa, techniczna, umowy, itp.) prowadzenie działalności orzeczniczej wymagało od zespołów orzecznich szczególnej koncentracji pracy. Z uwagi na odformalizowany sposób składania wniosków o udostępnienie informacji publicznej, często występowały sytuacje, że w taki sam sposób składane były odwołania (np. bez podpisu osoby wnoszącej odwołanie, bez pełnomocnictwa, itp.), co wymaga od Kolegium Odwoławczego przed merytorycznym badaniem sprawy (odwołania) podejmowania dodatkowych, wstępnych czynności. Takie działania ujawniały sytuacje, z których wynikało, że organy pierwszej instancji przed wydaniem swych decyzji nie prowadziły działań zmierzających do usunięcia braków formalnych wniosków (podpisania wniosku, przedłożenia pełnomocnictwa, itp.).

Rok 2020 to kolejny okres systematycznego wzrostu spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej. Obserwowalny był trend, że w społeczeństwie wzrasta świadomość istnienia dodatkowego narzędzia kontroli organów władzy, poprzez możliwość pozyskiwania m.in. od organów administracji publicznej (praktycznie bez kosztowo lub przy niskich kosztach) określonych informacji, będących przedmiotem zainteresowania wnioskodawców. Wzrasta napór na organu administracji o udzielenie informacji obejmującej szerokie spektrum tematyczne (zapytania o orzeczenia organu, zasady jego pracy, sposób wydatkowania pieniędzy, ale i zapytania dotyczące poszczególnych pracowników – wynagrodzenia, kwalifikacje, itp.). Kolejny rok zauważalne jest kierowanie takich samo wniosków do wielu organów (gminy, powiatów, czy też samorządowych kolegiów odwoławczych), co poprzez formułowane pytania sugeruje, że wnioskodawca prowadzi poszerzone prace analityczno-porównawcze (czasami z treści wniosku wynika wprost, że jego autor dokonuje zbierania określonych treści poprzez dostęp do informacji publicznej, próbując zaangażować w realizację swoich prywatnych celów poszczególne organy władzy publicznej). Wnioski o dostęp do informacji publicznej w ubiegłym roku koncentrowały się także wobec tematyki współdziałania organów administracji publicznej z różnego rodzaju podmiotami gospodarczymi (umowy, sposób finansowania, zakres prac wykonywanych na rzecz jednostki samorządu terytorialnego w określonych przestrzeniach czasowych, itp.). W ubiegłym roku także znacznie (w stosunku do lat ubiegłych) wzrosła ilość wniosków kierowanych do SKO w Katowicach, przede wszystkim przez kancelarie prawne (głównie z terenu Warszawy), mające na celu ustalenie poprzez dostęp do informacji publicznej stanów prawnych określonych nieruchomości (zwłaszcza na obszarach inwestycyjnych), poprzez

próbę pozyskania informacji czy w przeszłości w tym organie były prowadzone określone czynności orzecznicze związane z tymi nieruchomościami i jaki był ewentualnie ich rezultat. Przy zastosowaniu przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej, wzrasta także ilość podejmowanych prób pozyskania od określonych dysponentów, takich informacji, które nie mają charakteru informacji publicznej (np. wewnętrznych opinii prawnych). W roku ubiegłym zauważalne były również tendencje do wnoszenia do Kolegium Odwoławczego odwołań od decyzji o odmowie dostępu do informacji publicznej podejmowanych przez podmiot nie będące organami władzy publicznych, działające na obszarze określonych jednostek samorządu terytorialnego (dyrektorzy szkół, bibliotek, związków komunikacyjnych, ośrodka egzaminowania kierowców, itp.).

9. Z problematyki spraw ogólnych:

W zakresie orzeczniczym tego Zespołu były w 2020r. wszelkie sprawy nietypowe i pojedyncze, których nie można przypisać do pozostałych zespołów orzeczniczych SKO w Katowicach (np. nieważności „historycznych” decyzji o przydziale lokali mieszkalnych).

W przedmiocie kognicji tego Zespołu znajdowały się także sprawy stricte procesowe, jak np. odwołania od „rozstrzygnięć” organów administracji publicznej niemających charakteru decyzji czy postanowień, odmów wydania zaświadczeń, nałożenie grzywny na świadka, itp. W przedmiocie właściwości Zespołu „Sprawy ogólne”, poza sprawami incydentalnymi i czysto procesowymi pozostawały, także jak w latach ubiegłych problematyka związana z orzekaniem w zakresie: prawa oświatowego (dofinansowanie kosztów kształcenie młodocianych pracowników; stypendia dla uzdolnionych uczniów i studentów); rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych (dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do usuwania barier technicznych, architektonicznych, w komunikowaniu się, zaopatrzenie niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki techniczne); powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (wypłaty rekompensat za utracony zarobek przez żołnierzy rezerwy powołanych na ćwiczenia wojskowe); broni i amunicji (zatwierdzanie regulaminów strzelnic); ochrony zwierząt (czasowe odebranie zwierzęcia jego właścicielowi lub opiekunowi); łowiecka (odstrzały redukcyjne zwierzyny łownej); sportu (zmiany w ewidencji klubów sportowych). Nadto w zakresie działania orzeczniczego Zespołu, w 2020 r. znalazły się nowe tematycznie sprawy związane z odwołaniami od decyzji urzędów pracy (wojewódzkiego i powiatowych) dotyczących świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, a także ponaglenia na bezczynność lub przewlekłość postępowania ww. organów orzekających na podstawie powoływanej specustawy covidowej.

Część spraw związanych z orzekaniem w zakresie „Spraw ogólnych” wymaga ich rozpatrzenia w krótszych niż ogólnie przyjęte terminach (np. 7 dni – odebranie zwierzęcia) lub wymagało mocno skoncentrowanych czynności celem sprostania szybkiemu załatwieniu spraw, szczególnie w tematyce związanej z pomocą osobom niepełnosprawnym lub też udzielenia świadczeń pracodawcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV2. Zwłaszcza w tych ostatnich tematach, strony i ich pełnomocnicy, zgłaszają żądania szybkiego procedowania przez Kolegium Odwoławcze, argumentując to potrzebami utrzymania zatrudnienia w ekonomicznie zagrożonych przedsiębiorstwach.

P R E Z I S
Samorządowego Kolegium Odwoławczego
Katowicach
prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyc